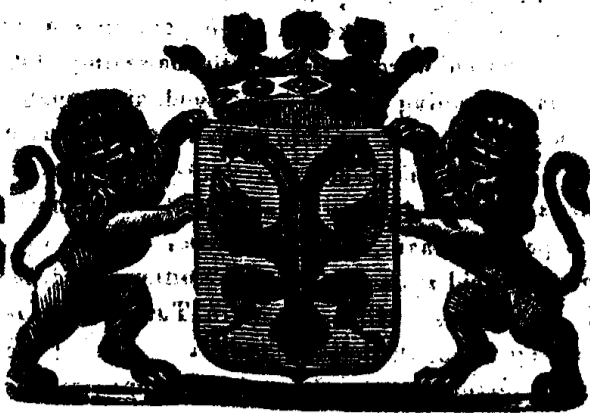

ARNHEMSCHIE SCOURANT.

ZATURDAG 25 SEPTEMBER.

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal weke wordt uitgegeven, en wel op Dinsdag, Woensdag, Donderdag, Zaterdag en Zondag, is ƒ 1.00 in de drie maanden.

De prijs der Advertentiën is, volgens vijf regels, ƒ 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Plaatselijke begrotingen.

Terwijl Fransche centralisatiegeest alle krachten naar het middenpunt trachtte over te brengen, zocht onze grondwetgever het leven meer door alle deelen van het staatslichaam te verspreiden. Daarom schonk hij in artikel 153 aan de plaatselijke besturen de vrije beschikking over hunne huishoudelijke belangen. Om trent de begrotingen, echter, zegt artikel 154, dat de plaatselijke besturen gehouden en verplicht zijn de begroting hunner inkomsten en uitgaven aan de staten over te leggen en zich te gedragen naar hetgeen dienaangaande door de staten mogt noodig geoordeeld worden. De grondwet schijnt dus hier aan den regel van artikel 153 eene beperking te geven, en de inrigting der plaatselijke begroting aan provinciale reglementen over te laten. Intusschen is de inrigting der begroting geen provinciaal belang en dus werd dit zeer ten onrechte aan de staten der provinciën opgedragen. Dat regt, echter, wordt niet alleen door de staten, maar ook door het rijksbestuur uitgeoefend. Dit laatste stoorde zich niet aan de bepalingen der grondwet, maar drong zich in de plaats der provinciale staten. De onjuistheid van de bepaling der grondwet deed haar overtreden. Een tweede kwaad is het ontbreken van vastere regels, wat onzekerheid en willekeur moet doen ontstaan.

Toen de grondwet in artikel 154 aan de gemeentebesturen opdrong, zich te gedragen naar hetgeen dienaangaande door de staten mogt noodig geoordeeld worden, kon het niet hare bedoeling wezen, dat de staten eene onbepaalde magt op te dragen, om in elk bijzonder geval naar goedvinden te beschikken; maar zij begreep, dat deze, als provinciale wetgevende magt, regels zouden stellen, welker toepassing zij aan het collegie van uitvoering, uit hun midden gekozen, dat is aan de gedeputeerde staten, zouden opdragen. Dat er vaste regels in de uitoefening der publieke magt behooren gevolgd te worden, zal elk toestemmen; dat men die moet kunnen kennen, ten einde ze te kunnen opvolgen en handhaven, is even weinig twijfelachtig. Daarvoor te zorgen is de taak der wetgevende magt.

Intusschen liet men bij ons de zaak

geheel aan het algemeen bestuur en het oordeel van gedeputeerde staten over: deze handelden volgens eigene meening; men bracht op de begroting of schraptte van deze naar willekeur. »Voor eene eenvoudige, heldere, bij de wetgevende magt des rijks of der provincie wel overlegde en behoorlijk afgekondigde regeling kreeg men,» zegt de heer THORBECKE, pag. 107, »een mengelmoes van koninklijke besluiten, ministeriële mededeelingen, dispositiën van gedeputeerde staten en gouverneurs-circulaires, een stapel van administratieve recepten, zonder eenheid van begrip of beginsel.» Men overtrad daardoor een der hoofdbeginselen van de tegenwoordige orde van zaken, welke wetgeving en uitvoering wil gescheiden hebben. Bij elk bijzonder geval liet men gedeputeerde staten den regel stellen en toepassen.

Wat, wanneer de gemeenten meenen, dat de gedeputeerde staten ten onrechte zekere uitgaven verboden of bevelen hebben? Tot wien zullen zij zich wenden? tot den koning? maar deze zal hen afwijzen, daar noch de algemeene wetten noch het algemeen belang zal geschonden wezen. Vaste regels waren hier te noodzakelijker als de magt der staten over alle deelen der begroting niet dezelfde kan zijn. Hare werking moet zich daarnaar richten (1) of de beschikking voertvloeit, ten 1°. uit staatsbelang, ten 2°. uit dat gemeentebelang, hetgeen in alle gemeenten gelijkelijk bestaat, of 3°. uit de individuele behoeften van elke gemeente afzonderlijk.

Wanneer men elk dezer punten nagaat, ontdekt men, met betrekking zoowel tot den vorm als tot den inhoud, gemis aan regels en aanmatiging van gezag. Terwijl de grondwet aan de provinciale vertegenwoordiging het stellen dier regels opdraagt, treft men de kroon aan, die dat gedaan heeft. De grondwet overzag de zaak niet en de kroon hield zich niet aan hare bepalingen. Het eene kwaad is even groot als het andere, en beiden hebben tot die wetteloosheid en willekeur geleid, welke bij ons, gelijk in alles, ook hier heerschen.

Dat het eene ongerijmdheid is, aan de provinciale vertegenwoordiging over te laten, welke uitgaven het rijksbelang gebiedt, dat op de gemeente-begrotingen

zullen voorkomen, spreekt duidelijk, — maar nu dit eenmaal zoo was, moesten er vaste voorschriften bestaan, volgens welke dat gezag uitgeoefend zou worden. Wij treffen daarom trent echter noch provinciaal reglement noch wet aan.

Hetzelfde gemis aan doorzicht ziet men bij de uitgaven, welke aan alle gemeenten gemeen zijn. Volgens artikel 154 zou men verwachten mogen, dat het plaatselijk bestuur, bij voorbeeld, de jaarwedden zijner leden zou voordragen; niemand kan beter dan dit oordeelen over de zwaarte van het ambt en de belooning welke het eischt; dit heeft echter met het grootste gedeelte dier ambten niet plaats, maar het reglement is hier eene vrijheid, bij de grondwet gelaten, komen verkorten. Zonder eenige vaste regels is ook bij deze soort van uitgaven alles aan de willekeur van algemeen en provinciaal gezag overgelaten en beveelt men aan de gemeentebesturen voor te dragen, niet wat hunne kennis van het gemeente huishouden hun schijnt te eischen, maar wat buiten hen bepaald is.

De vrijheid der plaatselijke besturen heeft men ook daar beperkt, waar het geheel plaatselijke uitgaven betreft. De magt der provinciale staten behoorde hier scherper begrensd te zijn, en toch, bij het gemis van alle regels, zullen onze gedeputeerde staten naar goedvinden posten op de begroting kunnen brengen of daarvan schrappen, zonder dat der misschen benadeelde gemeente eenige toevlugt tot een hooger gezag is geopend.

Ieder kan inzien, tot welke misbruiken zulk een gemis aan allen regel moet aanleiding geven. De heer THORBECKE heeft daarvan verscheidene voorbeelden bijgebracht. Zou verbod in 1827 een koninklijk besluit aan diaconiën of armenadministratiën subsidie te verlenen, welke de ondersteunde kinderen niet naar de koloniën van demaatschappij van weldadigheid opzenden wilden. In 1817 werd het provinciaal aandeel in de kosten van inrigting en onderhoud van het bedelaarsgesticht te Hoorn over de gemeenten omgeslagen. In 1818 bracht men de personen, in de bedelaarswerkhuizen onderhouden, ten laste der gemeenten, waar zij hun domicilie van onderstand hadden. Zoo weinig liet men aan de plaatselijke besturen de vrije voordragt der behoeften hunner gemeente. Geheel willekeurig ver-

hood men hun zekere uitgaven, beval men hun andere.

Maar de grofste willekeur van allen is het, dat men op de plaatselijke begroting onder de onvoorziene uitgaven posten brengt ter beschikking van het algemeen en van het provinciaal bestuur. Met welk regt vinden deze posten hunne plaats op eene plaatselijke begroting? Met welk regt beveelt men aan de plaatselijke besturen die posten voor te dragen? Bij hunne voordragt hebben deze geen ander oordeel te volgen, dan hunne eigene overtuiging der noodzakelijkheid dier posten voor de gemeente; maar niet voor provincie of rijk. Zij zijn in hun regt, wanneer zij het onwettig besluit niet gehoorzamen, de posten niet op de begroting brengen, al moeten zij lijdelijk toezien, dat gedeputeerde staten dit doen.

De heer THORBECKE, p. 48, zegt er van: »Aldus zijn twee posten, veel onredelijker dan de fransche prelevementen, onze plaatselijke begrotingen binnengeslopen, men er gebleven, in strijd zoo wel met de eischen van een ordelijk huishouden als met onze, op dit punt zeer stellige, wetgeving.»

Zonder raming van de plaatselijke besturen worden deze posten op de begroting gebracht en over hunne uitgaaf beschikt. Welk eene verwarring en willekeur! Wij weten ons oordeel niet beter te zeggen dan door de woorden van denzelfden schrijver, p. 58, tot de onze te maken. »Wanneer minister en staten op de stoelen van het plaatselijk bestuur gaan zitten is dit niet anders dan desorganisatie van regering. Zij vernietigen dan niet alleen het plaatselijk bestuur, zij schenden te gelijk de eerste regels van administratieve verantwoordelijkheid. »Waar toch blijft deze, wanneer centrale en beschikking niet meer gescheiden zijn, en een gezag van toezigt, ingesteld om rekenschap aan een ondergeschikt bestuur te vragen, zelf eene uitgave beveelt, die het moest toetsen? Het geldt hier uitgaven, waarvan de onderwerpen niet bij de begroting vooraf zijn bepaald; sommen dus, waarover de beschikking vrijer, doch waarbij tevens de verantwoordelijkheid van ruimer omvang, dan bij de andere posten, is. »Wat gebeurt echter, zoo het hooger gezag zelf beschikt? Het is aan niemand rekenschap schuldig en plaatst alzoo eene uit haren aard aan verantwoording onderhevige daad boven verantwoording.»

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 20 sept. In bijzondere berigten uit Turin, van den 13den, van goederhand, doch van de behoudende partij afkomstig, wordt als aan stellig gemeld, dat de toezegging van hulp en ondersteuning, door de Sardijnische regering aan den paus gedaan, alleen betrekking heeft gehad tot de bereijling van zijnen persoon, indien zulke mocht gevorderd worden, maar geenszins tot de bevordering van het staatkundige stelsel, waarvan de paus zich dezer dagen als de voorstander heeft doen kennen. Men moet den paus, van de zijde der genoemde regering,

bij die gelegenheid, opmerkzaam hebben gemaakt op de gevaren, welke voor zijn persoon zouden kunnen geboren worden, indien de beweging, tot welke thans aanleiding is gegeven, toedienig, mocht toenemen, dat zij niet meer te leiden, of te remmen zoude zijn en ontaarden in buitensporigheden, als thans reeds in landen, welke niet onder het gebied des pausen staan, plaats hebben, en die bij geene mogelijkheid zijne goedkeuring kunnen wegdragen. — Het spreker van Milaan heeft in Turin eenen zeer ongunstigen indruk gemaakt, en men schijnt zich aldaar overtuigd te houden, dat Oostenrijk zeer ernstige maatregelen zal dienen te nemen, om de openbare orde op den duur in Lombardije te handhaven. Men rekende in Turin de versterking, welke der Oostenrijksche krijgsmagt in Italië werd toegevoegd, op 25000 man, doch men scheen te twifelen, of dit bedrag wel genoegzaam zoude zijn, om aan het oogmerk te voldoen.

Frankfort, 20 sept. Volgens berigten uit Griekenland, van den 7den dezer, over Ancona ontvangen, verzekerde men te Athene, dat van wege Rusland de voorslag gedaan was, dat de gezanten der drie beschermende mogendheden in die hoofdstad eene conferencie zouden houden; ter regeling van de financiële aangelegenheden des lands. Men zeide ook dat de Fransche en Russische gezanten aan het Engelsche hof, bij lord Palmerston, ten gunste van Griekenland hadden gesproken, doch zonder veel gevolg. Lord Palmerston zoude zich onder anderen beklagd hebben, dat een inwoner van de Jonische eilanden, en dus een Britsch onderdaan, in Griekenland op de pijnbank was gelegd, en deswege voldoening hebben gevorderd. Men dacht, dat uit dien hoofde andermaal Engelsche schepen naar den Piraens zonden steeven. — Te Jauina had men uit Konstantinopel bevelen ontvangen, om den generaal Grivas streng te bewaken. Men meende, dat Grivas en Kalergis voornemens waren, eenen inval in Morea te ondernemen.

Van den Rijn, 22 sept. De keurhessische landdag zal den 29sten geopend worden. Men verwacht weinig bijtanders van de beraadslagingen dezer vergadering, daar de stemming der meerderheid ontekeris, en de regering tot het vast besluit is gekomen, om geenszins van de streng behoudende beginselen af te wijken. Zij wil echter gaarne medewerken tot alles, wat dienen kan, om de stoffelijke welvaart des lands te bevorderen.

Den 20sten des avonds is de leeraar Ulich te Frankfort aangekomen, en door de Lichtvrienden feestelijk ontvangen en onthaald. De zangers van den Orpheus hebben hem eene serenade gebragt. Hij had zijnen intrek genomen bij den leeraar der Duitsch-katholieken, Flos, en heeft bij die gelegenheid eene aanspraak gehouden, ter verdediging zijner leerbegrippen. Hij is den 21sten naar Darmstadt vertrokken, waar hij, almede ten huize van den leeraar der Duitsch-katholieken, Butler, zal vernachten en alwaar het dien dag, bij de beraadslagingen van de Gustaaf-Adolfs-instelling, reeds tamelijk warm moet toegegaan zijn.

Men leest van eene gewapende roofoverbende, van 60 man, die op den linker Rijn-oever, niet verre van Krefeld, het land onveilig zoude maken.

ENGLAND.

Londen, 20 sept. De koningin heeft de doodstraf, waartoe de luitenant Munro veroordeeld was, als schuldig aan moord, gepleegd in een duël op den kolonel Furwell, veranderd in eene gevangenisstraf van een jaar.

Londen, 21 sept. Volgens den Observer, een gewoonlijk wel onderrigt dagblad, zou het huwelijk tusschen den hertog van Wellington en miss Burdett Coultis waarschijnlijk binnen zeer korten tijd plaats hebben; reeds zouden, naar men zegt, de zaakgelastigden van den hertog en de bijzide erfgenamen, sedert eenige weken bezig zijn met het huwelijkscontract op te maken, maar ten gevolge van eenige moeilijkheden, die wegens den overdragt der goederen ontstonden, hebben de voorloopige schikkingen eenige vertraging ondervonden. De moeilijkheden zijn, naar men zegt, daardoor ontstaan, dat de toekomstige bruid den wensch heeft te kennen gegeven, dat het grootste gedeelte van hare bezittingen voor eeuwig aan de erfgenamen van den naam van Wellington zouden vervallen, waartegen de hertog zich verzet heeft, die van zijnen kant verlangt, dat,

in geval de markies van Douro zonder kind overleed of het kind van lord Charles sterf, geen der zijtakken zijner familie, zelfs de zonen zijner broeders, op de huwelijksgift ge aanspraak zouden hebben, maar dat dezelve weder naar hare regstreeksche erfgenamen den terugkeeren. Na vele onderhandelingen tusschen de beide partijen heeft er eene minnelijke schikking plaats gehad, en er is besloten, dat, in geval de regstreeksche linie uitstierf, de goederen een ontwerp zullen gebezigd worden, waarmede roem van den grooten krijgsman naauw verbonden is. Ook zegt men, dat miss Burdett Coultis groot etablissement zal oprigten, bestemd voor rouwhebbende vrouwen en meisjes.

— Een aantal Ieren, welke alhier wonen, ben hun voornemen te kennen gegeven, om bij eerste brigade te worden ingelijfd, indien het om een dergelijk corps naar Italië ter verdediging van den paus te zenden, verwezenlijkt worde. Zij voornemens eene wettiging te houden om te eende een verzoekschrift aan de koningin aan te den.

FRANKRIJK.

Parijs, 20 sept. Bij het bestuur van de koninklijke huishouding worden thans toebereidselen gemaakt voor de hofhouding van den hertog van Aumale in Algiers. Zoo verzekerd wordt, zal op een zeer prachtigen en regt vorstelijken voet worden ingerigt.

— Er is thans ernstig sprake van de oprigting eener bank te Algiers.

— Dépêches, heden morgen bij het ministerie van marine ontvangen, melden, dat in den nacht van 17 of 18 dezer brand is uitgebroken in het magazijn der marine te Rochefort. Het vuur is echter spoedig bedwongen, hebbende slechts weinig schade aangerigt.

— De heer Eynard zal zich binnen kort naar Athene begeven.

— De toenadering der Fransche regering tot koningin Pomare wordt dagelijks merkbaarder. Volgens de Semaine is een professor der universiteit door de regering naar Oceanië gezonden, om Pomare onderwijst te geven in de Fransche taal, en reeds bezig is haar in de beginselen van rekenkunde, aardrijkskunde en geschiedenis te onderrigten. Men zegt, dat zij zeer betattelijk en schrander is.

— Een wapensmid van St. Etienne, die plotseling overvallen werd door eene waanzin, heeft alle ten zijnen huize in stukken geslagen en het raam uitgeworpen. Daarop heeft hij een pistool geladen, waarmede hij zich voor eenen spiegel plaatste en dat hij toen op zijn beeld afschoot. Toen hij de losbranding hoorde, liet hij zich een slag omvallen, uitroepende: »Ik ben dood!» Sedert dien tijd verkeert hij in de vaste overtuiging dat hij dood is, en laat zich door niets van dat denkbeeld terugbrengen.

— Men schrijft uit Marseille, dat een jager, die in den bergpas van Marsaiveire zich ophield, in eene spelonk nabij de Rolandgrot verscheidene werktuigen heeft gevonden, welke tot de vervaardiging van valsch geld dienen, als: blasbalken, kroesen, nijtangen, en verscheidene met verschillende beeldtensissen, en zelfs rijf, die nog niet versilverd waren. De jager heeft van zijne ontdekking aangifte gedaan bij de politie, welke zich van die werktuigen meester gemaakt en ze bij den procureur des konings gedeponceerd heeft. Men doet ijverige nasporingen om de eigenaars dezer voorwerpen te vinden.

Parijs, 21 sept. Bij ordonnantie des konings zijn 60,000 man van de laatste ligting voor de werkelijke dienst opgeroepen; — als 53,600 voor de landmagt, en 6,400 man voor de troepen ter zee.

— Z. M. heeft bevolen, dat voor wijlen den markiesek Udinot, hertog van Beggio, een standbeeld zal worden vervaardigd en geplaatst in het museum van Versailles.

— De volksbeweging, welke tegen den 12den in Florence was verordend, heeft plaats gehad, en wdt zonder onheil. Men rekent, dat 50000 personen zich in ploetigen optogt naar het paleis Pitti hebben begeven. De kreet was: Leve Leopold; leve de Paus; leve het Italiaansche tolverbond. De Toscaansche kleuren, dus wordt gemeld, hadden de overhand, doch niettemin is ook de Italiaansche

lag, dat de vlag der voormalige Cisalpijische republiek, in der tijd door Napoleon in een koningrijk veranderd, opgestoken. Ter oore van den paus, men echter overeenkomen, om bij de drie kleuren van die vlag de gele kleur te voegen. — Het geheel hertogelijke geslacht, en ook de prinsessen, met de Toscaansche kleuren versierd, hebben zich op het balkon vertoond. De menigte, waaronder ook de klobsterlingen in ordesgewaad, doch allen met vlaggen, is voorbij het paleis gelogen. Dit heeft drie uren geduurd, onder een aanhoudend en verhevend vroegdegejuich. — Men heeft geene beleedigende kreten vernomen tegen vreemde mogendheden, en des avonds, toen geheel de stad geillamineerd was, moet er eene broederlijke verwisseling van de Fransche en Toskaansche kleuren hebben plaats gehad, bij welke laatste alleen de Florentijnsche lolie was gevoegd.

Het gerucht, dat gisteren liep aangaande de bombardering van Reggio, wordt heden door de *Nouvelliste* van Marseille bevestigd, hetgeen, echter, de waarheid van deze gebeurtenis nog niet veel zekerder maakt, daar dit blad, zoo als men weet, zeer voorbarig is in zijne tijdingen. Volgens dat blad waren verscheidene huizen vernield en had de bisschop van deze stad, om de verwoestingen te doen ophouden, zich naar den graaf van *Aquila*, bevelhebber der bombarderende vloot, begeven. Het varen zoude eerst gestaakt zijn, nadat de opstandelingen de stad hadden verlaten.

Dezer dagen heeft te Ongui-Sainte-Benoite, bij St. Omer, de begrafenis van een persoon, die zich met een geweer van het leven beroofd had, tot ernstige ongeregelheden aanleiding gegeven. Op de verklaring van eenige inwoners, dat de overledene blijken van geestverbijstering had gegeven, had de pastoor het lijk in de kerk toegelaten. Maar de menigte heeft de plegtigheid niet willen dulden, den priester in de kerk opgesloten, de kist beschadigd en in een kuil geworpen.

BELGIE.

Brussel, 27 sept. Gisteren heeft het penitentiair congres in de Gothische zaal van het stadhuis zijne eerste zitting gehouden. Er waren ongeveer 150 leden.

De heer van *Meezen*, president bij het hof van cassatie, hield een openingsrede, waarin hij het doel dezer bijeenkomst, welke hij als eene voortzetting van het te Frankfort gehoudene congres beschouwde, ontwikkelde en in eenige beschouwingen trad over het strafstelsel van vroegere tijden, in vergelijking met het tegenwoordige.

Uit het verslag van den heer *Ducpetiaux* nopens den staat van het congres bleek, dat 252 leden zich aan hetzelfde aangesloten hadden, waarvan zich 119 ter bijwoning van het congres naar Brussel begeven hadden. De verschillende landen van Europa werden in de volgende verhouding op het congres vertegenwoordigd, als: België 104 leden; Frankrijk 31; Duitschland 19; Engeland 13; Nederland 12 (de heeren *Boer*, *Baumhauer*, *den Tex*, *Koenen*, *Lurasco*, *Mollet*, *Suringar*, *Uytwerf Sterling*, *van Beeck Vollenhoven*, *van Gendt*, *W. H. Warnsinck* en *I. Warnsinck*, architect); Zweden 4; Italië 3; Polen 3; Groothertogdom Luxemburg 3; Zwitserland 2; Denemarken 1; Spanje 1; Portugal 1; Rusland 1; en de Vereenigde Staten 1.

Op 28 sept. werd de heer *van Suringar* tot president van het congres, terwijl men tot vice-presidenten benoemde den luitenant-kolonel *Jebb*, de heeren *V. Welcker*, *Gustave de Beaumont* en prof. *C. A. den Tex*; tot secretarissen de heeren *Ducpetiaux*, *Varentrapp*, *Chevalier*, *Rotch*, *Baumhauer*, *van Hoorenske*.

Hierna hadden onderscheiden mededeelingen betreffende het penitentiair stelsel en den staat der gevangenen in de landen, waartoe de leden behoorden plaats, door de heeren *Lutius van Berlijn*, *Jebb* van Londen, *Moreau Christophe* van Parijs, *Suringar* van Amsterdam, *Gust. de Beaumont* van Parijs, *de Zehe* van Petersburg, *David* van Kopenhagen, *Veysel* van Stockholm, *Peruzzi* van Florence, *Ramon de la Sagra* van Madrid, *G. Sumaer* van Boston, *Hody*, *Ducpetiaux*, *Boussel* van Brussel, *Polowski* van Parijs.

De heer *Suringar* gaf in zijne mededeeling verslag van hetgeen in Holland in dat opzigt is tot stand gebracht. Holland heeft, volgens zijn gevoelen,

een meesterstuk gedaan, en het gehele penitentiair stelsel, gebouwd op de door het congres van Frankfort geleide grondslagen in zijne wetten opgenomen. Ik ben trotsch op mijn land, zeide de redenaar, wegens den grooten stap dien het op dezen weg gedaan heeft. Ik verhoeg er mij over, dat het de vrouwen niet uitgesloten heeft van het stelsel, want zulk eene uitsluiting zou nog eene leemte in de toepassing overlaten. Spreker eindigt met België aan te sporen deze uitsluiting niet in zijne wetten toe te laten.

Na deze mededeelingen werd over de vraag beraadslaagd of het stelsel van afzondering met of zonder wijzigingen ook op jonge misdadigers moet worden toegepast. De heeren *Vingtrinier*, *Muller* en *Wolowski* waren er tegen, de heer *Moreau Christophe* er voor, doch slechts in sommige gevallen. Deze discussie is in de zitting van heden voortgezet.

Brussel, 22 sept. Heden heeft de tweede zitting van het penitentiair congres plaats gehad en werd hierin de beraadslaging voortgezet over de vraag: of het stelsel van afzondering met of zonder wijzigingen op jonge misdadigers moest toegepast worden. Nadat nog vereidene leden hierover het woord hadden gevoerd, besloot de vergadering, dat het stelsel ten opzichte van jeugdige veroordeelden eene vereeniging zal zijn van cellulaire gevangenis, met plaatsing in landbouwende koloniën, met onderwijs van particulieren, en met patronaat, door bijzondere maatschappijen uitgeoefend. Hierna had de beraadslaging plaats over de vraag: hoedang de cellulaire gevangenis moesten ingerigt zijn, en welk van de ingeleverde plans het doelmatigste is. De vergadering kwam tot het besluit om de door de commissie van regeling gedane voorstellen ten opzichte van het emplacement der gevangenis (op eene gezonde, drooge, luchtige plaats, zoo veel mogelijk afgelegen, enz.) goed te keuren; terwijl zij bovendien den wensch uitte, dat het aantal cellen dat van 600 niet te boven ging, en het is in het belang der zedelijkheid en verbetering der gevangenen verkieselijk, ware dit getal cellen nog te verminderen.

De beraadslaging over de verdere vragen werd tot den volgenden dag uitgesteld. Heden hebben de leden van het congres de gevangenis te Vilvoorden bezocht.

† Brussel, 23 sept. »De september-feesten zijn heden begonnen. Deden morgen, ten acht ure begroette het kanoon, met 21 schoten en het geluid der klokken, den schoonen herfstdag. De vlaggen wuifden van de publieke gebouwen. Ten 10 ure werd er eene mis voor de gesneuvelden in september 1830, in de kerk van de *St. Gudula*, gehouden.

»Eene menigte volks verdrong zich in den tempel. Aandoenlijk was het te zien, hoe vele vrouwen weenden, deze om een' soon, die om een' broeder, eene andere weer om een' echtgenoot of bruidegom.

»Dezen avond wordt in den koninklijken schouwburg, op de *place de la Monnaie*, *Charles VI* opgevoerd, een stuk, dat voorzeker, heden met geestdrift zal worden ontvangen.

»De *Musee*, de *Jardin Botanique*, de exposities, etc., zijn gedurende de vier dagen voor het publiek geopend.

— »Aangaande den moord op de *place St. Gery* bij den heer *Evenepoel* is nog niets uitgelekt.

Biinnenlandsche berichten.

Amsterdam, 22 sept. Uit Blokzijl deelde men korteling een bericht mede, dat de heer *R. W. van Beek*, uit Noord-Amerika terug kwam, terwijl zijne vrouw en kinderen van Steenwijkerwold derwaarts waren vertrokken. Thans schrijft men, dat dese maten zich nog te Hellevoetsluis bevinden, aan boord van de *Maria Magdalena*, welke door tegenwind is opgehouden, en dat gemelde *van Beek* nog passage op hetzelfde schip heeft bekomen en met zijne familie naar Noord-Amerika zal vertrekken. (H.-B.)

's Gravenhage, 23 sept. De *Nieuwsbode* meldt, dat er thans eene vergadering van den raad dezer stad is bijeengeroepen: tot het openen der stembiljetten voor den te benoemen keizer in deze residentie, en wel tegen morgen, woensdag. Zonder op de dwaze aanmerkingen van dat blad te willen antwoorden, is het voldoende op te merken, dat het de daadzaken niet heeft kunnen loochenen, dat in de eerste dagen dazw maand de biljetten aan de woningen der ingezetenen in deze stad zijn opgehaald, en dat men omstreeks twintig dagen voorbij heeft laten gaan,

sonder dezelve te openen. Met regt mag men vragen, of dit beoorlijk is? Nu men voegt er nu nog deze vraag bij, of er eenige andere stad is, waar dit op die wijze heeft plaats gehad, zelfs in de steden Amsterdam en Rotterdam, alwaar dat ophalen, openen en bekend maken van den uitslag der stembiljetten, uit hoofde van de veel grootere bevolking, gewis meer werk en omslag zal vereischen, dan in de stad 's Gravenhage? Of het beoorlijk is, dat die opening der biljetten hier zoo laat plaats heeft, laat men overigens in het midden. Ware dit niet gebeturd, men had voorzeker voorgekomen de velelei geruchten, waartoe dit thans heeft aanleiding gegeven. (H.-B.)

's Gravenhage, 22 sept. De procureur-generaal bij het provinciaal gerechtshof in Zuid-Holland heeft zich in cassatie voorsien tegen een arrest van dat hof, in hooger beroep geweest, waarbij de heer *A. van Bevervoorde*, redacteur van het weekblad *Asmodee*, is ontslagen van alle regtvervolging, ter sake van de aanklagte van het boosaardig en openbaar smaden van den persoon des konings.

— Heden heeft de opening der stembiljetten hier ter stede plaats gehad. Er waren 2635 biljetten uitgegeven: 1332 zijn goed ingevuld, en 548 of in het geheel niet, of niet beoorlijk ingevuld bevonden. Er waren alzoo 755 aan de huizen der ingezetenen gebleven. Éene kiezersplaats was vacant door het overlijden van den heer *mr. M. J. Paauw*. Het resultaat der stemming is geweest als volgt: De heer *Elink Sterk* had 362 stemmen op zich vereenigd; de heer baron *Taets van Amerongen* 173; de heer *G. N. de Kempenaer* 71; *J. F. A. Leesberg* 39; *P. J. Tielemans* 31; *W. C. B. Wintgens* 30; *P. de Greve* en *T. C. Seegers* 17; *Borst* en *P. J. Elout* 16; *D. Boer* 14; *Bijvelveld* en *C. A. G. Clant* 12; *Gregorij* 10; *T. Polak*, *F. A. ridder van Rappard* en *P. J. Schooneveld* 9; *G. W. Verwey-Méjan* 8; *d'Aumerie*, *D. J. H. Boellard*, *J. C. de Jonge* en baron *A. Mackay* 7; *H. J. C. Hoog*, *J. C. van der Kemp*, *J. A. Philippe*, *H. van Sonsbeek* en *Varkevisser* 6; *Bakker Korff*, *M. de Krane*, *A. baren d'Escury*, *van Gieck*, *Hansbeek*, *M. A. Hartman*, *C. D. Heidewier*, *J. Mock*, *Pols* en *Tullingh van Oldenbarneveld* 5; de overige stemmen waren onder een groot aantal anderen verspreid.

— Men verneemt, dat een der leden van den raad eene niet onbelangrijke discussie heeft uitgelokt over de vraag, of, en zoo ja, hoe de uitslag der stemming aan de ingezetenen zou worden medegedeeld. Naar zijn inzien was de openbaarmaking, gelijk die in andere steden als in Amsterdam, Rotterdam en elders plaats had, slechts een halve maatregel. Zoo men openbaarheid verlangde, moest men die ook tot in de bijzonderheden geven, en dan was het in de eerste plaats van belang te weten, niet alleen op wie, maar ook door wie de stemmen waren uitgebragt. Op de gemaakte bedenking, dat eene dergelijke openeming der stemmen tot eenen verbaasenden omslag aanleiding zou geven, leverde het bedoelde raadslid het betoog, dat de werkzaamheden, daaraan verbonden, bij eene eenigzins geregelde werking en met behulp van eenige goede schrijvers, niet noemenswaardig zouden zijn, en dat men zich ook wel voor eene zaak, als deze, eenige moeite moet getroosten. Het voorstel vond echter geene ondersteuning, en er is besloten geene andere publiciteit aan de zaak te geven, dan door het proces-verbaal ter secretarie der stad voor de ingezetenen ter inzage te leggen.

's Gravenhage, 23 sept. Ook in deze stad hebben de voorstanders van vooruitgang en politieke ontwikkeling eene belangrijke sege behaald. De heer *A. Elink Sterk Jr.* toek, als staatshuishoudkundige zoo gunstig bij zijne landgenooten bekend, heeft het stelsel van den vrijen handel in zijne geschriften verdedigd. Zijne denkwijze, welke niet gekneed werd in den vorm, door de maten van het gezag gewild, heeft hem de betrekking van hoofdambtenaar bij het departement van financiën gekost, en zulk, terwijl hij in mannelijken leeftijd, en in het volle genot zijner gezondheid, den laude nog belangrijke diensten had kunnen bewijzen. Een groot getal zijner stemgerigtigde stadgenooten hebben hem thans tot kiezer gestemd, en hij heeft die betrekking erlangd met 362 stemmen, terwijl de baron *Taets van Amerongen*, die door de partij, welke nu den

stilaan en aan den ouden, slaperigen sleur haar
segeel hecht, was vooruitgesteld, slechts 173 stem-
men op zich heeft kunnen vereenigen. Men zal het
gewicht dezer benoeming nog beter inzien, als men
weet, dat de heer *Elink Sterk* dezer dagen van
zijne staatkundige gevoelens een blijk heeft gege-
ven, door zich tot lid der Amstel-Sociëteit te doen
voorstellen. (H. B.)

— Z. Exc. de minister van oorlog zich de belangen
der kinderen van militairen, beneden den rang van
officier, aantrekkende, zijn ten gevolge daarvan bij
onderscheidene gemeente-besturen van garnizoens-
plaatsen informatiën ingewonnen naar de bestaande
bewaarscholen en opgave verzocht der voorwaarden,
naar welke daarop die militaire kinderen zouden kun-
nen worden toegelaten.

— Wie kent niet het verheven talent van *Jenny
Lind*? Wat doet men niet, om die beroemde zan-
geres te hooren en te bewonderen? De regtbladen
van Londen melden, dat de zoon der waschvrouw
van die groote zangeres voor het politie-geregt is
gedagvaard, omdat hij een twaalftal sakdoeken, aan
Jenny Lind zelve toebehoorende, in beleening had
gegeven, ten einde een biljet te betalen voor het
parterre in den schouwburg, waar zij zingt. De
regter heeft die overdriving van kunstliefde als
eene verzachtende omstandigheid aangemerkt? en
den beklagde mitsdien slechts veroordeeld tot de
teruggave der beleende goederen en tot eene boete
van 20 Engelsche schellingen. (W. v. h. R.)

Rotterdam, 22 sept. De stedelijke commissie ter
handhaving der geneeskundige verordeningen, heeft
tegen acht practiserende chirurgijns hier ter stede
eene vervolging ingesteld, wegens het voorschrijven
van iawendige middelen. Naar men verneemt, zal
dit tot een belangrijk regtsgeding aanleiding geven;
de heer advocaat mr. *Tels* heeft de verdediging in
deze zaak op zich genomen.

Rotterdam, 23 sept. Men verneemt, dat het
barkschip *Elise Susanne*, kapitein *N. A. Dijkman*,
toebehoorende aan den heer *H. van Rijkevorsel*,
reeder te dezer stede, en welke sedert eenigen tijd den
handel op de westkust van Afrika heeft begonnen,
met dat doel dezer dagen de reis naar St. George
d'Elmina zal aannemen.

Met dezen bodem zullen daarheen vertrekken de
verdienstelijke hoofdingenieur *Kiessler*, reeds vroeger
in dezelfde betrekking te die kust geweest, bene-
vens een tweede ingenieur en mijnwerkers, welke
hunne opleiding genoten hebbende in de beroemde
berg-akademie van Freiburg in Saksen, zich naar de
goudkust begeven, ten einde de goudgraverij en goud-
wasscherij in de rijke mijnen van het district Dabo-
krom, op eene ruime schaal te beproeven.

Wij wenschen der regering te meer het welgeluk-
ken harer plannen toe, daar zich aan deze oude
Nederlandsche kolonie de strelende herinnering
hecht, dat zij in de eerste plaats het tooneel was
van een der heldendaden van den beroemden admiraal
de Ruyter, en vervolgens dat, dank zij de gehecht-
heid der negerbevolking aan den Nederlandschen
naam, zelfs gedurende de Fransche overheersching
en de vernieling van ons volksbestaan, de vader-
landsche vlag daar, even als te Decima in Japan,
niet is gestreken.

Als eene bijzonderheid kunnen wij tevens nog ver-
melden, dat met diezelfde gelegenheid een der
Assanijsche prinses, *Quamina Pocco* genaamd,
welke hunne opvoeding in het instituut des heeren
van Moock te Delft hebben genoten, naar zijn va-
derland terugkeert.

Onze correspondent uit Brussel meldt ons, dat de
aanmerking, welke de president van het staatsre-
chterscongres, bij de rederoering van professor
Akersdijk, maakte, daarin bestond, dat hij aan de
vergadering deed opmerken, dat alle ministers, die
thans in België het bestuur in handen hebben,
oud-leerlingen zijn van professor Akkersdijk, die
voor 25 jaren te Luik het hoogleeraarsambt bekleed-
de en daar reeds de beginselen van handels-vrijheid
voorstond. (N. R. C.)

Advertentiën.

Getrouwd:

J. U. DE KEMPENAE

LEIDEN,

den 23sten September 1847.

W. B. NAIRAC

OOSTERBRUK, 22 September 1847. — Bevallende
van eene DOCHTER *J. T. P. C. VERWEIJ*,
Echtgenoot van

O. P. BENNEWITZ.

Heden ochtend stierf alhier, ten huize van
onze Kinderen, mijne heminde *Huisterduw C.
M. H. MEIJER*, in den anderdom van ruim
80 jaren, na eene hoogstgelukkige echte-
bindenis van, op weinige dagen na, 57 jaren.
Allen, die deze voortreffelijke vrouw gekend
hebben, zullen met mij gevoelen, hoe groot
haar verlies voor mij en mijne Kinderen is,
en dus door brieven van rouwbeklag onze droef-
heid niet vergrooten.

OSLERSHAUSEN, *C. H. EBERSBACH*,
bij BRUNN, Emeritus Professor aan het
19 September 1847. Luthersch Seminarium en
Hoogduitsch Predikant te
Amsterdam.

Men zal, op den 28sten September (en
NIET op den 21sten dezer, zoo als abuis-
selijk in ons nummer van Dinsdag den
14den dezer vermeld staat) en den 12den October
1847, des avonds ten 7 uur, in den Vergulden
Arend, te Arnhem, ten overstaan van den No-
taris *Mr. J. B. NIJHOFF*, gevestigd te Arnhem,
in het openbaar, in perceelen en massa, seilen en
verkoopen:

Een stuk best BOUW- of MOESLAND, in de Ge-
meente van Arnhem, tusschen den Volschen en
Rozendaalschen Weg, groot 21 Roeden en 27 Ellen.
Bijzonder gunstig gelegen tot AANBOUW van BUI-
TEN-HUIZEN en AANLEG van VERMAAK.

Eene HOEFSTEDEN en SMEDERIJ, in
het dorp Groessen, in gebruik bij *B.
A. J. SLIEP*, te aanvaarden Petri
1848, zal in het openbaar worden verkocht, bij
inzetting, op Donderdag den 30sten September, en
hij toeslag, op Donderdag den 14den October 1847,
beide des namiddags om 2 uur, ten huize van den
Kastelein *W. KOK*, te Didam.

Narigt is te bekomen aan het Kantoor van
den Notaris *Mr. R. W. J. KETSJEN*, te
Doosborgh.

Mr. N. G. FRANCKEN, Notaris te
Elst, zal, namens den Eigenaar *J. SANDERS*, op
Woensdag den 13den October
1847, bij inzet, en den 27sten dier maand,
bij toeslag, beide des voormiddags ten 11
ure, ten huize van *J. T. ERDKAMP*, aldaar, in
het openbaar verkoopen:

Den welbekanten WIND-KOORN-MOLEN van
voornoemd Dorp *Elst*, welk, met deszelfs Buurt-
schappen, heeft eene bevolking van ruim 2600 zie-
len, met welingerigt WOONHUIS en BAKKERIJ;
voorts ROSMOLEN en twee SCHUREN, TUIN,
BOOMGAARD en TABAKSLAND; samen groot 57
Roeden en 80 Ellen.

AANZIENLIJKE VERKOOPING

VAN

B O O M E N

Mr. W. J. C. PUTMAN CRAMER,
Notaris te Zutphen, zal, op Vrijdag den
1sten October 1847, des voormiddags om
10 ure, ten Huize van *G. WUNDERINK*
in de Herberg de Laatste Stuiver, onder Gorssel,
publiek aan de meestbiedenden verkoopen:

1o. Ongeveer 160 zware EIKEN-, BEUKEN- en
YPEN-BOOMEN, allen staande op den Huize Groot
Hungerink, nabij de Herberg de Laatste Stuiver,
onder de Gemeente Gorssel.

Aanwijzer *GERRIT JAN PASMANN*, Tuinman
op den Huize Groot *Hungerink*; en

2o. Ongeveer 60 BEUKEN- en PEPPELEN-BOO-
MEN, allen staande op het Spijk, mede nabij de
Herberg de Laatste Stuiver, onder Gorssel.

Aanwijzer *B. JANSSEN*, Landbouwer 4-wonende
op het Spijk.

Nadere informatiën zijn bij genoemden Notaris
te bekomen.

Uit de Hand te Koop:

Ben geheel nieuw opgebouwd en
wel ingerigt HEERENHUIS, bevattende zes
BENEDEN- en vier BO-
VEN-KAMERS, meest allen geplafoneerd en ge-
stukadoord; voorts KEUKEN, waterrijke KELDERS,
annexe SCHUUR en STABLING, alles omgeven van
den bijbehoorenden ruimen TUIN, gelogen even bui-
ten het volkrijke Geldersch Dorp Gendringen, in
het Graafschap Zutphen, aan den grooten weg naar
Emmerik, op welke stad, gelijk ook op de Zee-
damsche bergen, dit Huis de schoonste gezigten
heeft.

Adres bij de Notarissen *KOLFSCHOTEN*, te
Gendringen, en *DE BORN*, te *Varsveld*,
Brieven-franco.

Uit de Hand te Koop

Eenige aanzienlijke VASTE GOEDEREN, be-
de hoofdzakelijk in kapitale rentgevende HOEF-
SCHEN, te samen eene grootte hebbende van
650 Bunders, gelegen onder Groesbeek, in
Gelderland, niet ver van de Stad Nijmegen,
bevragen ten Kantore van den Notaris *VAN
GOES*, te Beek, bij Nijmegen, terwijl tede-
lichingen te verknippen zijn bij den Rentmeester
voorschrevene goederen, den Heer *MONTE-
BERG*, te Groesbeek. — Brieven franco.

† † † Een gevaarlijke Roos met Zwelling en Ontsteking gepaard, door
† † † **HOLLOWAY'S ZALF en PILLEN** genezen. — Uittreksel uit een brief in dato 8 Octo-
1845, van *East Keel, Spilsby, Lincolnshire*,
verzoek UEd. publiek te maken, dat uwe ZALF
PILLEN eene wonderbare geneezing op mij heb-
uitgevoerd. Ik had een zeer hevigen pijn-
Roos in mijn regtervoet en enkel, gepaard
Zwelling en Ontsteking, ik kon zonder behulp
krukken niet meer gaan; ik raadpleegde eenen
roemden Geneeskundige, doch bleef dezelfde; na
gehoort uwe *Pillen en Zalf*, echter, genees ik
komen, tot verwondering van ieder die mij
Was geteekend: *JOSEPH GILDON* (een Pat-
ter).

Zijn, op franco-aanvraag, te contant te bekomen
bij de Heeren *F. ROMELIN, Fr.*, Depot-
te Arnhem; den Heer *D. WILMERINK*, te Doos-
borgh, of aan het Hoofddepot bij den Heer *J.
VAN SANTEN KOLFF*, te Rotterdam, alsmede
te Londen, Strand 244, *HOLLOWAY'S* Etabli-
sament.

Rijn-Stoomboot-vaart
KEULSCHE-MAATSCHAPPY

DAGELIJSCH E DIENST

Van Arnhem direct naar Keulen, Mainz,
Mannheim, Straatsburg en tusschen ge-
legene plaatsen.

Vertrek van Arnhem, des morgens ten 6 ure
(precies) om nog denzelfden avond te Keulen aan
komen.

Deze dienst sluit zich te Duisburg aan den Köln-
Mindener-Spoorweg en biedt alzoo eene zekere ge-
legenheid, om tegen 8 uur 30 minuten des avonds
te Keulen aan te komen, en met de om 9¹/₂ uur van
daar vertrekende Boot dezer Maatschappij naar
Coblentz, Mainz, Mannheim en Straatsburg te
kunnen reizen, wordende naar al deze plaatsen
directe en Personaal-Kaarten afgegeven, welke groot
te voordeelen aanbieden.

Aankomst te Arnhem des avonds omstreeks 10
ure, in correspondentie met den laatsten Spoor-
rein naar Amsterdam en Diligences naar Nijmegen
en Zutphen.

Door deze gelegenheid is het mogelijk goederen
van Amsterdam naar Keulen in twee, naar Mainz
en Frankfurt in drie, naar Mannheim, in drie en
een halven, en naar Straatsburg in vier en een
halven dag te verzenden.

Nadere inlichtingen, zoo ook het Tarief van de
vrachten, in eens van Amsterdam tot Straatsburg
en alle tusschen gelegene plaatsen, zija te bekomen
bij den ondergeteekende te Arnhem, de Factoor
der Nederlandsche Rijn-Spoorweg te Amsterdam,
op door geheel het Rijk, aan de Kantoren van
de Algemeene Expeditie-Maatschappij (*JONKER
Arnhem*, Junij 1847.

H. BUDDE, G. J. Z.

A. F. H. VAN TR. DE BRUIJN, te Doosborgh,
heeft uitgegeven:

Wenken en Lessen ter voorbereiding tot
het Academieleven,

IN BRIEVEN AAN EEN GYMNASIAST, DOOR
DR. CHR. BORNHARD,

Schoolraad en Professor te Ansbach.

Uit het Hoogduitsch, vertaald door

W. IMINK,
Predikant te Doosborgh.

Prijs geantonneerd f 2.50.

Het theologische Literatuurblatt N°. 83—1845 zegt van
dit werk, onder anderen:

„Het is moeijelijk te zeggen, wie het werk met groter
nut zal gebruiken, of de jongeling, die op den hoogsten
trap zijner studien aan het Gymnasium staat, of de Va-
der en Raadsman, enz. — en verder: „Daarom zullen
Leeraars en Geestelijken den Schrijver dank weten, dat
hij, de studien en levensbetrekkingen van den Gymnasiast
in het laatste jaar vóór zijn vertrek naar de Hoogeschool
zooowel van den wetenschappelijken als van den zedelijken
kant, in elk opzigt heeft toegelicht,“ enz.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 24 Sept. 2 El 1 Palm 5 Duim; gev. 1 D. gev. O D.

Te Arnhem, bij *C. A. THIEME*, Boekdrukker.